

Kaláka, segítség, móva, koceta: A legismertebb társasmunka (—>társas-munkák), amelynél a közösség tagjai vagy bizonyos csoportjai (lokális, vérségi, vagyoni) a közösség egy tagjának (családjának) kölcsönösségi alapon munkát végeznek, s a segítők (móvasok, kalákások) együtt, egyszerre, társaságban dolgoznak. A közösség bármelyik t

agja akármikor visszahívhatja a megsegítettet a közösség többi tagjánál együtt. Azok a munka visszaadását kötelességüknek tekintik. A ~nál rendszerint nagy szerepet kap a munka társas és önkéntes jellege miatt a tánc, szórakozás (—>kalákabál). A ~ elnevezés Erdélyben és a vele határos kelet-magyarországi részeken ismeretes. A Bácskában a móva, a Kunságban a koceta elnevezést is használják, de ugyanitt, s az egész magyar népterületen a segítség név, illetve ennek inkább mondatban foglalt alakváltozatai ismeretesek („gyere el hozzám segíteni!”, „kisegítettük egymást” stb.). Annak ellenére, hogy a ~hoz a munkán kívül még számos funkció tapad (—>munkaszervezet funkciói), a ~k a legtermelékenyebb munkaszervezeti formáknak tekinthető. A közösség ugyanis a rosszul dolgozót, anyagot megszólja, s ha ennek ellenére sem végez jobb munkát, legközelebb nem segítik, nem mennek hozzá dolgozni. Az egyes családok ~ba legmunkaképesebb, legkülönb családtagjaikat küldik, hogy a családra ne hozzon szegényt. A ~ szervezésének módja (—>kalákahívó, —>megszólítás, —>összeállítás), a munka egész lefolyása, s a benne érvényesülő munkamegosztás, a résztvevők feladatköre (—>munkamegosztás, —>gazda. —>gazdasszony), a különböző hozzátapadó munkán kívüli funkciók (—>fohászkodás), a ~t legösszetettebb munkaszervezeti fajtává teszik. A ~ megléte valamely közösségben a közösség egységét, bizonyos fokú honosítását jelzi. Ezzel magyarázható, hogy a ~ a nagyobb Dt.-i és az A.-i településeken már a múlt század végén háttérbe szorult, s adta át helyét a kapitalisztikus jellegű munkaszervezeti formáknak (—>munkaszer-vezet területi típusai). Írod: Szendrev Ákos: Ethn. (1938); Janó Ákos: Ethn. (1967).